

สูตรแก้ทุกข์

หลวงพ่อชา สุภัทโท

ตอนนี้เป็นตอนเฉพาะพุทธบริษัทฝ่ายพระเราซึ่งเป็นพระเก่า และพระใหม่ในสถานที่ต่างๆปะปนกัน เป็นท้ายของการฟังปาฏิโมกข์เสร็จแล้วจะได้รับโอวาทพอสมควรแล้วก็เหนื่อนอกนี้ไป เป็นเวลากลางคืน จะมีทายกทายิกาทั้งหลาย ข้าราชการ พวก ส.อ.ๆทั้งหลายก็จะได้มารวมกัน ฉะนั้นเราจึงถือโอกาสประชุม กันโดยเฉพาะกับเวลา เฉพาะพระเรา

ในเวลานี้ทุกปีสมัยก่อนวัดหนองป่าพงนี้มีสาขาน้อย วัน มาชะบฐา วันวิสาชะบฐา นัดหมายกันมารวมที่นี้เป็นส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่ต้องมาที่นี้ สาขาทั้งหลายทั้งปวงนั้นต้องมารวมที่นี้ ทั้งหมดทั้งพระภิกษุ สามเณร และญาติโยม ดังนั้นจึงรู้สึกว่ามี พระภิกษุสามเณร มีญาติโยมมามาก มารวมกันในสถานที่นี้ ต่อมา ต่อมาจำเนียรกาลที่ต่อมานั้น สาขาเราเย็นออกไปหลาย แห่งแล้วก็มีพระภิกษุหลาย มีทายก ทายิกามากขึ้น มิฉะนั้นผม จึงเห็นว่า การทำมาชะบฐาก็ดี การทำวิสาชะบฐาก็ดีนั้นเป็น

ส่วนรวมกัน ถ้าหากว่าเราสามารถที่นี้ก็เห็นความลำบากกับภิกษุ
สามเณร ทายก ทายิกาทั้งหลายผู้ที่อยู่ห่างไกล ยานพาหนะไป
มาก็ลำบาก จึงได้ขออนุโลมให้สาขาทั้งหลายซึ่งที่ตั้งตัวดีแล้ว
ปกครองกันได้พอสมควรจะมีบริษัทบริวารมาก ให้อยู่เป็น
เอกเทศ ให้ทำส่วนตัว หมายความว่าให้ทำมาฆะหรือวิสาขะ
บูชาเฉพาะตัวเองในสำนักนั้น นอกนั้นไปจะมีพระชุกองค์หนึ่ง
เข้ามาแทรกในศูนย์กลางนี้พอดีเพื่อจะรู้ว่าอะไรมันเป็นอะไรที่เราได้
ประชุมกันปีหนึ่งๆนั้น ก็จะได้มาก ไม่มีองค์หนึ่งหรือสององค์มา
รวม ก็ได้ฟังอะไรต่ออะไรจากการที่ประชุมใหญ่ๆเนี่ย เพื่อจะได้รู้
เรื่องอะไรต่างๆนี้ให้

ตั้งแต่วันนี้ ภิกษุบริษัทก็น้อย ทายก ทายิกาซึ่งเป็นบริษัทนั้น
ก็น้อยลง แต่ว่ามันก็ยังเหลืออยู่ มันมากอยู่ คือหมายความว่า
มันแยกการประชุมกัน ไม่ได้ประชุมแห่งเดียว ฉะนั้นใครมีความ
อุตสาหะ อยากจะได้อะไร อยากจะได้เห็น อยากจะได้อะไรต่างๆ
จากที่การประชุมใหญ่ในศูนย์กลางนี้ ก็จัดในสาขาทั้งหลาย
เหล่านั้นมา สาขาหลักวงศ์ก็ได้ ผมได้อนุญาตให้ ส่วนพระภิกษุ

สามเณร ส่วนทายก ทายิกาทั้งหลายนั้นก็ให้อยู่เป็นปกติก็ดี หรือใครอยากจะทำอะไรก็ได้ ไม่ได้ห้าม นี่คือให้ความสะดวก ให้ความสบายกับสาขาทั้งหลาย ดังนั้นทุกปีสาขาที่มารวมกัน ที่นี้ จะมีพระหลายร้อย มีโยมตั้งหลายร้อย ปีนี้หรือปีที่ต่อๆมา ก็น้อยลง คืออนุโลมให้ทำมาฆะบูชาหรือวิสาขะบูชาตามลำพัง ดังนั้นถึงน้อยลง

ธรรมดามาฆะบูชาหรือวิสาขะบูชา นั้น พระภิกษุสามเณรเรา ทายก ทายิกาทั้งหลายมาร่วมฟังธรรมกัน เวียนเทียนกันตอนย่ำค่ำ แล้วก็เวียนเทียน เสร็จแล้วก็สวดมนต์ทำวัตรฟังธรรมกัน โดยถือเป็นเนสัชชิกอุตงค์ เนสัชชิกอุตงค์ก็หมายความว่าไม่มีใครหลับนอนกัน ทั้งทายก ทายิกาทั้งหลาย ทั้งพระภิกษุสามเณรทั้งหลายนั้น พยายามนั่งกันตลอดคืน แล้วก็มีการฟังธรรมกัน พอสมควร สมัยก่อนมีพระอาจารย์หลายองค์ก็มาเทศน์ การเทศน์มันก็สว่างเหมือนกัน ก็เรียกว่าหมายความว่าฟังธรรมกันตลอดคืน นั่งเนสัชชิกกัน อุตงค์วัตรกันตลอดคืน อันนี้เป็น หลักการและวิชาการที่ทำมาในวัดหนองป่าพงนี้

ทุกวันนี้มันแยกกันออกไป ก็ไม่รู้ว่าใครจะทำกันแคไหนไม่รู้ เฉพาะวัดหนองป่าพง ต่อมาก็มีการอะไร... คล้ายๆว่ามีการเสีอม คือไม่ได้นั่งตลอดคืน และไม่ได้ฟังธรรมตลอดคืนอันนี้ แล้วมัน เสีอมก็มันจะเป็นเหตุสองประการ หนึ่ง ส่วนตัวผมเองนะ มัน อายุไขมันแก่แล้ว นั่งไม่ไหว ประมาณหกทุ่มหรือตีหนึ่งก็พักนะ ลูกศิษย์ทั้งหลายก็แก่ตามผมไปเหมือนกัน ผมแก่ ลูกศิษย์ก็แก่ ไป พระแก่ แล้วเณรก็แก่ พระแก่ เณรแก่ ญาติโยมก็เลยแก่กัน ไป ตามๆกันไป เห็นจะเป็นเพราะเหตุนี้แหละ ที่มันตั้งตัวไม่ได้ โดยมากก็ต้องเป็นอย่างนี้ อันนี้มันก็เป็นของจำเป็นของมันเอง อันนี้ก็แล้วแต่บุคคลที่จะมีปัญญา คล้ายๆที่ว่าท่านสอนเรา เราก็จัง ฟัง ฟังแล้ว เราก้เอาไปสอนตัวเราอีก อย่างนี้เป็นต้น มันจะเป็น การดี เป็นผู้มีปัญญา

สมัยก่อนที่ผมนั่งอยู่ตรงนั้นนะ ถ้าผมไม่ลุก พระเณรก็ไม่ ลุกอะ อยู่那儿แหละ ตายมันตายอยู่那儿นะ ข้อวัตรอันนี้บังคับไป ในตัว ทุกวันนี้ มันไม่สบายมาแล้ว บางทีผมเลิกไปซะ ห้าทุ่ม หก ทุ่ม ตีหนึ่งเลิกไป ไฟก็ติด แล้วก็ปล่อยให้พระ ให้เณรและญาติ

โยมนั้นอยู่ ไปพักอยู่ซักชั่วโมงหนึ่ง ผมออกมามองๆดูอีก หหมด
เหมือนกัน หหมด พระก็ไปหหมด เณรก็ไปหหมด ญาติโยมก็หอนกัน
เลย ผมก็ออกมาเย็นดู ใจ อันนี้มันก็ดีเหมือนกันนะ อันนี้เรียกว่า
มันเป็นเหตุอย่างนี้ ไม่รู้มันเป็นไฉน

ดังนั้นพระพุทธรเจ้านิพพานแล้ว มันก็อาจจะเสื่อมลงได้ พ่อ
แม่เราเสียไปยังตระกูลของเราไว้ได้ยาก ครูบาอาจารย์ที่เสียไป
แล้วนะ โดยมากสถานุศิษย์รักษาสถานที่ รักษาข้อปฏิบัติไว้ได้
น้อย ก็เพราะมันเป็นอย่างนี้เอง จะปรับปรุงยังไฉนก็ได้ ลำบาก
เหมือนกัน ถ้าปรับปรุงก็คงต้องเอาคนแก่มานั่งตลอดคืนอย่าง
เก่าๆ ใจเราก็ไปไม่ไหวเหมือนกันนะ จำเป็นเมื่อมันเป็นอย่างนี้
อีก ฉะนั้นโดยมากลูกศิษย์กับอาจารย์ก็คอยจะทำตามอาจารย์
อย่างเนี้ย ค่อยๆจะทำตามอาจารย์ไม่ให้เกินไป คล้ายว่าผู้ที่นั่ง
ตามอาจารย์อย่างนี้ ชอบอยากจะเป็นอย่างนั้น โดยมากชอบ
พ่อแม่เหมือนกัน มีพ่อแม่อยู่เราก็ทำงาน ทำหน้าที่การงานที่
บ้าน หรือครูบาอาจารย์อยู่ เราก็ทำงานสม่ำเสมอ โดยมากถ้า
พ่อแม่เราจากไป ครูบาอาจารย์เราจากกันแล้ว ชอบอยากจะทำ

เปลี่ยนแปลง ชอบอยากจะเปลี่ยนแปลงกัน โดยมากก็ชอบ
อยากจะแยกทางกัน พุดไม่ลงคอกัน ลูกศิษย์ลูกหาที่อยู่ก็
จำเป็นต้องแยกกัน เป็นอย่างนี้ ใ้ใครที่ตั้งอยู่เนี่ยก็แยกไปที่อื่น
ไปตั้งใหม่ ทำให้ดีขึ้น มันก็ดีขึ้นได้อย่างนี้เป็นต้น

ถ้าอยู่รวมๆก็ต่างคนต่างเห็น นี่เพราะอะไร เพราะขาดการ
เคารพคารวะต่อพระพุทธเจ้านั่นเองเป็นต้น ไม่สมกับนักปฏิบัติ
ของเราว่าบวชมาทำไม ปฏิบัติไปทำไม เมื่อโลกมันเกิดขึ้นมาก
ก็วิ่งไปตามมันเสีย เมื่อโกรธมันเกิดขึ้นมากก็วิ่งไปตามมันเสีย เมื่อ
หลงมันเกิดขึ้นมา มันจึงมีโลกมีโกรธ ก็วิ่งไปตามมันเสียอย่างนี้
เป็นต้น มันก็เป็นไปได้ยาก ทำไมถึงเป็นอย่างนี้ ไม่มีใครถึงแก่น
ของธรรมะที่แท้จริง ธรรมะที่แท้จริงนั้นมันก็เป็นของจริงนั่นเอง
นะ มันไม่วิ่งไปตามอะไรๆทั้งนั้นแหละ ถ้ามันถึงจุดอันนี้ มันก็เป็น
ระเบียบสูงสุด เป็นระเบียบที่ดีสูงสุด เฉพาะเป็นธรรมะ ถ้ายังไม่
ถึงธรรมะก็เป็นอย่างนั้นนะ แข่งกันไปแข่งกันมาอยู่อย่างนั้น อัน
นี้มันก็เป็นของยาก มันเป็นเรื่องลำบากอยู่เหมือนกัน

ฉะนั้นการปฏิบัติธรรมะ อันนี้ถ่ายถอดออกมาจากครูบา
อาจารย์ ครูบาอาจารย์ก็ถ่ายถอดมาจากครูบาอาจารย์อย่างนี้
มันถ่ายถอดกันมาเรื่อยๆๆมา ใต้ความจริงมันอยู่ที่ตรงไหน ใต้
ความจริงมันไม่อยู่กับใคร มันอยู่ที่ความจริงของมันนั่นเอง ถ้า
เรานับถือครูบาอาจารย์ ก็นับถือไม่ถึงธรรมะ ถ้าเห็นครูบา
อาจารย์ก็กลัว จึงทำหน้าที่ของเจ้าของให้แข็งแรงขึ้น นี่เพราะ
อะไร เพราะนับถือครูบาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์เลิกหนีแล้ว
หน้าที่การงานก็หย่อนลงไป ผมก็ชอบจะเป็นอย่างนี้อยู่ ไม่รู้พวก
ท่านเป็นยังไง มันต้องเป็นอย่างนี้ ชอบแต่เป็นอย่างนี้ อยู่กับ
เพื่อนฝูงทั้งหลายโดยมาก ทำอะไรไม่ค่อยเต็มมือ ไม่ค่อยเต็มมือ
และไม่ค่อยเต็มใจ ไม่เต็มตามความสำคัญของตนเองอย่างนี้
คล้ายๆกับที่ว่าเราไปเป็นคนงานในโรงงานแห่งหนึ่งเสีย เข้า ไป
มัดกอให้เขาเสีย หรือไปรับจ้างอะไรอย่างหนึ่งเค้าซะ โรงงาน
เป็นบริษัท เราไปทำงานเอาเงินของบริษัทอย่างนี้เป็นต้น แล้ว
คิดอย่างนี้เป็นต้น ไม่เต็มใจเท่าไรๆ ไปทำนะเพราะมันได้เงิน ถ้า

บริษัทเผลาไปหน้อยก็หย่อน เมื่อนั้นก็เลยวุ่น มันชอบเป็นอย่าง
เนี้ย ฉะนั้นมันไม่ถึงธรรมะ

อะไรทุกอย่างทุกสิ่งก็เหมือนกัน ตัวอาศัยครูบาอาจารย์
เป็นอยู่อย่างนี้มันเป็นนับถือขั้นหนึ่ง เราจะถามว่าเมื่อไรพวกเรา
จะถึงธรรมะ เช่นว่ามันเป็นพูดตามธรรมะ ทางธรรมของ
พระพุทธเจ้า ทำไมใจเรามันถึงจะนุ่มไป โสตะ ก็นุ่มไปแล้ว โส
ตะปฏิบัติญาณ หรือว่าโสดาบันชะ ตกกระแด เป็นผู้ตกกระแด จิต
นี้มันตกกระแดแล้ว เป็นผู้ไม่กลับ ถึงว่ามันจะโกรธ มันก็ไม่กลับ
ไปตามความโกรธ มันจะโลภ มันก็ไม่ตามความโลภ คือมันรู้
ความโกรธหรือความโลภนั้นอย่างแท้จริงแล้ว แต่ว่ามันรู้ธรรม
และมันก็เห็นธรรมด้วย แต่มันยังไม่เป็นธรรม เห็นโลภมันไม่ดี
บางทีโลภก็จะมาอยู่ บางทีก็ยังไม่ปฏิบัติตามอยู่ มันรู้ธรรมแต่
มันก็เห็นธรรมอยู่ แต่ว่ายังไม่เป็นธรรม จิตยังไม่เป็นอย่างนั้น
ฉะนั้นฝึกธรรมะไม่ได้ เห็นธรรมะก็ได้ แต่ไม่เป็น...เป็นธรรมะ
ไม่ได้ เรียนธรรม รู้ธรรม เห็นธรรม ปฏิบัติธรรมได้ แต่รู้ว่าจะเป็น
ธรรมนี้มันยากเหมือนกันนะ

รู้ว่าที่จะเป็นธรรมมันเรื่องของบุคคลแต่ละคนมันรู้เห็นเอง ที่
จะแก้ไขมันไปได้ เช่นว่ามันโกหกไม่ได้ มันโกหกไม่ได้ เช่นผม
เคยเล่าให้ท่านฟังว่า ถ้า พูดถึงธรรมะหละโกหกไม่ได้ ขโมยไม่ได้
ที่เราโกหกคนได้นี้ โกหกคนอื่น ไม่ให้คนอื่นเค้ารู้ ไม่ให้คนรู้ว่า
งั้นนะ จะทำความผิดมาให้คนรู้ไม่มี มันมีแต่บุคคลที่ไม่รู้เรื่อง
เราทุกคนจะไปอยู่ในน้ำก็ดี บนอากาศก็ดี อยู่ในทุ่งก็ดี อยู่ในป่า
ก็ดี อยู่คนเดียวก็ดี หลายคนก็ดี จะไปทำความผิดไม่给人รู้
ไม่มี ไม่มี นี่เรียกว่ามันตกกระแสนี้แล้ว จะไปทำความผิดเนีย
ไม่给人รู้เนียไม่มีทั้งนั้นนะ แต่ว่าคนที่ยังไม่ตกกระแสนั้นมีนะ
ไปแอบทำอยู่คนเดียวก็ได้ ไม่给人รู้ นี้คือมันดูถูกเจ้าของอยู่ มัน
ไม่เห็นธรรมะ ใครเห็นธรรมะ จะไปโกหกใคร ไปโกหกคนทุกคน
ไม่ได้ จะไปทำอะไรผิดถูกที่ไหนไม่ได้ โกหกไม่เป็น เช่นว่าบัดนี้
เราจะโกหกเพื่อนในวัดเราเนีย หรือโกหกข้อวัตรที่ครูบาอาจารย์
สอน ไม่ต้องทำมัน เป็นต้น เพื่อนก็ไม่เห็น ครูบาอาจารย์ก็ไม่เห็น
แต่เราไปหาเลือกสถานที่ทำ ไม่给人เห็นเรา คำที่ว่าคนเห็นเรา
คือครูบาอาจารย์ก็ไม่อยู่ที่นั่น เพื่อนก็ไม่อยู่ที่นั่น ใครก็ไม่อยู่ที่นั่น

เรียกว่าเรากลัวกรรม ทำแบบนี้ก็กลัวว่าคนไม่เห็นเรา ถ้าเรา
ย้อนกลับมาถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าที่แท้จริงนั้นก็ ธรรมอยู่
ตรงนั้นแหละ คนเห็น ใครห้เห็น ตัวเรานั้นแหละคือคน คน
หนึ่ง

ฉะนั้นธรรมะนี้พระพุทธเจ้าท่านจึงบอกมันเป็นของแจ้ง เป็น
โอกาสที่มนุษย์ทั้งหลายที่ตกกระสอแล้วจะต้องเห็นตน เมื่อเห็น
ตนก็เห็นธรรมะ เมื่อเห็นธรรมะก็ต้องเห็นตน เมื่อต้องเห็นตนก็
ต้องเห็นธรรมะ เมื่อเห็นธรรมะก็เห็นพระพุทธเจ้า เมื่อเห็น
พระพุทธเจ้าก็ต้องเห็นธรรมะ คนๆนี้คือคนที่ตกกระสอแล้ว
โกหกไม่ได้ ไปอยู่ที่ทุ่งนาก็ตาม ในป่าก็ดี คนน้อยก็ดี คนมากก็ดี
ถ้าเราอยู่ที่ไหน มันก็มีคนที่นี่ จะทำอะไรนั้นไม่มีที่คนจะไม่รู้ไม่
มี จะต้องรู้ ถ้าบุคคลคิดว่าไปทำที่คนไม่มีนั้น คนนั้นก็ไปทำ
ความผิด คนนั้นก็ดูถูกตัวเอง ถ้าเราเชื่อว่าไอ้ตัวเราไม่ใช่คนหรือ
อย่างนี้ ตัวเราไม่ใช่คนหรืออย่างนี้ เราก็จะมีความเสียหาย เรา
บอกพร่องว่าคนไม่มี ไอ้คนไม่มีเราก็ดูถูกเรา จันเราก็ไม่ใช่คน
เว้ย

มันผิดความหมายที่พระพุทธเจ้าน่ะ สีขีฎุโตะ เอาตนเองเป็น
พยานของตน ถ้าเอาตนเองเป็นพยานของตนแล้วนะ มันจะ
โกหกปกคลุมไม่ได้ จะปฏิบัติตรงไปตรงมาเสมอ เหมือนกันกับเรา
เข้มทิศอันหนึ่งที่ชี้ไปตามทิศใต้ทิศเหนืออยู่ เราเข้าไปในป่า ถือ
เข้มทิศเข้าไปในป่านั้นนะ เข้มทิศเนี่ยมันจะชี้ทิศใต้ทิศเหนืออยู่
แต่เข้าไปในวันหนึ่ง เราเปิดดู อ้าว ทิศใต้มันเป็นทิศตะวันตกเสีย
แล้ว ทิศเหนือมันเป็นตะวันออกเสียแล้ว อันนี้มันรู้ว่ามันเป็น
ความคิดของเรา คิดผิด แต่เข้มทิศนะมันชี้ไปทางทิศเหนือทิศใต้
ตลอดเวลา แต่เราเข้าใจว่ามันไปดูเข้มทิศ มันไปทิศตะวันตก
มันไปทิศตะวันออก มันรู้ แต่มันรู้อย่างนี้ก็ตามมัน แต่ว่ามันเป็น
เรื่องความคิดของเรา เนี่ยเราจะละลายมันได้ เป็นความรู้สึกของเรา
เรา จะละลายมันได้ ถ้าความจริงของเข้มทิศมันจะชี้ไปทิศใต้
ทิศเหนือตลอดเวลา เราารู้สึกว่ามันไปทางตะวันตก ตะวันออกนี้
มันเป็นความคิดของเรา มันเป็นความรู้สึกของเรา มันผิดเท่านั้น
เช่นนี้เป็นต้น

ไ้ความผิดทั้งหลายนั้น ที่มันมีอยู่นั้น มนุษย์ทั้งหลายก็ยังคง
อยากจะเอาความผิดอยู่ แต่ไม่ชอบความผิด แต่อยากจะทำผิด
อยากจะทำผิด นี้ แต่ความผิดนั้นผลมันเกิดมา ไม่ชอบ ชอบแต่
ว่าอยากจะทำผิด แต่ไม่ให้มันผิด นี้ อยากจะทำไม่ถูก แต่จะให้
มันถูก ผลเกิดมาจะให้มันถูกอย่างนี้ อันนี้มันเป็นมิจฉาทิฐิ มัน
เป็นมิจฉานี้ มันธรรมชาติเกิดมาจากเหตุจากปัจจัยของมัน ไม่ใช่
มันเกิดขึ้นมาลอยๆ ไม่ใช่ว่ามันเกิดขึ้นมาเฉยๆ ความผิดถูกดีชั่ว
ทั้งหลายนี้ มันเกิดมาจากเหตุ เหตุถูกมันก็ถูก เหตุผิดมันก็ผิด
อย่างนี้ เราอยากจะไปตัดเหตุอย่างนั้นมันไม่ได้ เราอยากทำ
อย่างนี้แต่เหตุไม่มี เหตุไม่ดี แต่ใจเราอยากจะให้มันดี เช่นว่า
ทำงานนิดเดียวแต่อยากจะได้มากๆ อย่างนั้น อยากไปมรรคผล
นิพพาน แต่ความเพียรไม่อยากจะทำอย่างนี้เป็นต้น ทางโลก
เค้าอยากจะมีเงินมีทอง แต่ไม่อยากจะทำงาน อยากมีความรู้
แต่ไม่อยากจะเรียน อยากสอบได้ แต่ไม่อยากจะดูหนังสือ เห็น
มัยทุกวันเนี่ย เมื่อจะสอบ ไปหาหลวงพ่อรदन้ามนต์ ดูลิ รดทำไม
น้ามนต์เนี่ย รดอยากจะให้มันสอบได้ มันไม่ใช่สอบได้ที่รด

น้ำมนต์ตรงนี้ มันต้องขยันหมั่นเพียรเรียนหนังสือ อย่างนั้น เค้า
ก็ว่าช่วยกัน หลวงพ่อก็ช่วย เช่นนี้เป็นต้น แต่ว่ามันก็อยากจะ
เป็นอย่างนั้น มันอยากจะให้เป็นอย่างนั้น แต่ว่าการกระทำเช่นนี้
มันได้ผล มันได้ตรงความมันมีกำลังใจเท่านั้นแหละ ตามภาษา
ของคนนั้นไม่ถึงธรรมะ อย่างนี้มันก็เป็นอย่างหนึ่งอีก

อันนี้ก็เหมือนกันฉันนั้น การประพฤติธรรมการปฏิบัติธรรมะ
นี้มันต้องมีเหตุ มันต้องมีผล จะปราศจากเหตุไม่ได้ ฉะนั้นผู้ตรง
ต่อธรรมะแล้ว จึงเป็นผู้หมดปัญหา แก้ปัญหา ตัดปัญหา ไม่
สงสัยปัญหาในที่นี้ จะไม่มีอะไรมาต่อสู้มันกับปัญหาอันนี้ ก็
ตัวอย่างเช่นว่าไอ้เข็มทิศมันตรงทิศใต้ทิศเหนือ แต่เรามาดู
บางครั้งเข้าไปในป่าหิมะ ไอ้ทิศเหนือทิศใต้มันเป็นทิศตะวันตก
ตะวันออกซะแล้ว นี่ เพราะความหลงของเรานั้นเอง ไม่ได้เป็นที่
เข็มทิศ ไอ้ความตรงไปตรงมานั้นมันเป็นอยู่อย่างนั้นเป็นต้น มัน
ไม่ไปที่ไหน นั่นเรียกว่าสัจธรรมคือความจริง ฉะนั้นการปฏิบัติใน
ธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วท่านจึงว่ามันไม่ผิด ทำไม่ผิด เหตุมัน
ไม่ผิด ท่านบอกว่าสัมมาทิฐิคือความเห็นชอบ มิจฉาทิฐิ

ความเห็นผิด อันนี้เป็นต้น เป็นราก เป็นตัวประธานใหญ่มัน
ทั้งนั้นแหละ

พระพุทธเจ้าน่ะ ทางมีสองอย่างเท่านี้ **สัมมาทิฐิ** คือความ
เห็นชอบ **มิจฉาทิฐิ** คือความเห็นผิด สองอย่างเท่านี้ แต่เมื่อมัน
เป็นมาแล้ว มันไม่รู้จักมิจฉาทิฐิ ไม่รู้จักสัมมาทิฐินะ มันเป็น
มิจฉาทิฐิมันก็ไม่รู้ละ มันไม่รู้มิจฉาทิฐิ มันก็เห็นว่ามันดี เห็นว่า
มันถูกอย่างนั้นแหละ มันจึงถกจึงเถียงกันตลอดกาลตลอดเวลา
ถ้าความเป็นจริงแล้วธรรมะที่แท้จริงนะ ไม่ใช่เป็นบทเรียนอะไร
มากมายอะ มันเป็นข้อปฏิบัติซึ่งมันมีอยู่แล้ว คือของมันมีอยู่
แล้ว เรามาทะทำปฏิบัติให้มันรู้ ให้มันเห็นตามทีนี้เท่านั้นแหละ
ไอ้ที่เราเป็นบทเรียนต่างๆก็คือ เราจะต้องคิดอย่างนี้ จะต้อง
ทำอย่างนี้ มันจึงตรงไปที่นั่น เท่านั้นแหละ เป็นเรื่องอันหนึ่งอีก
ต่างหาก ถ้าเป็นเรื่องของมันเช่นมะม่วง มะม่วงต้นนี้ทุกอย่าง
มันเป็นของมันอยู่แล้ว มันจะเปรี้ยว มันจะหวาน มันจะเล็ก มัน
จะโต มีอยู่ทุกอย่างในนั้นแหละ ถ้าเรามาศึกษาในมะม่วงต้นนั้น
หรือในมะม่วงผลนั้น หรือผลไม้อันนั้นนะ ไอ้ความเป็นจริง

เรียกว่า ศึกษาในที่นั้น มันก็รู้สิ่งทั้งหลายทั้งปวงซึ่งมันมีอยู่ในที่
นั้นหมดทุกอย่าง

ฉะนั้นการภาวนาของพวกเขาพุทธบริษัททั้งหลายมันก็ต่างกัน
บางคนมันต้องเรียน มันต้องเรียน ถ้าไม่เรียนไม่รู้ คำที่ว่าไม่เรียน
นั้นก็เรียนเหมือนกันนั่นเองแหละ ทำไมไม่เรียนนะ เรียน
เหมือนกัน คือเรียนด้วยการปฏิบัติไปตามกาล มันมีเรียนอยู่สอง
อย่าง เรียน ก ไก่ ข ไข่ แล้วก็เรียนไปตามแบบตามวิธีการของ
มัน ถ้าเราไม่เรียน เราก็ดูกำเนิดสิ ที่มันเกิดความเป็นอยู่มันนี้
เช่นว่า เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจเนี่ย ใต้ธรรมชาติของมันมัน
เป็นของไม่แน่นอนอยู่แล้ว มันเป็นของไม่เที่ยงอยู่แล้ว มันเป็น
ของไม่สวยงามอยู่แล้ว มันเป็นของไม่สะอาดอยู่แล้วอย่างนี้เป็น
ต้น ถ้าเรามาเรียนเราก็ยกขึ้นมา ถ้าไม่เรียน มันก็ไม่รู้ ถึงเรียนว่า
เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ไม่สวยงาม มันก็ยังงามอยู่นั้น
แหละ ไม่รู้อะไรปิดบังของมันอยู่ มันเป็นของมันอยู่อย่างเนี่ย

ใต้ความเป็นจริงนะมันมีอยู่แล้ว ลักษณะ**ขันธ์ ๕ ธาตุ ๔**
ดิน น้ำ ไฟ ลมเนี่ย **รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ**เนี่ย

มันเกิดแล้วมันก็ดับไป มันเกิดแล้วมันก็ดับไป เกิดมันก็แค่นั้นเอง
มันมีอยู่เท่านั้น เรื่องที่ไม่สะอาด เรื่องที่มันไม่แน่นอน เรื่องที่มัน
เป็นอนิจจัง ทุกขัง มันเต็มอยู่ในนั้น เต็มอยู่ในนั้นอยู่แล้ว ถ้าเรา
ไปว่า **รูปัง อนิจจัง เวทนา อนิจจา สัญญา อนิจจา สังขารา**
อนิจจา วิญญาณัง อนิจจัง เราก็รู้สูตรมันว่า รูปัง อนิจจัง เมื่อ
ถึงคราวรูปมันเป็นอนิจจังจริงๆ ไม่รู้ เมื่อรู้สี มันเจ็บปวดขัดยอก
กันมา มันเสียใจแล้ว แหม มันเป็นอะไรตรงนี้นะ นั่นคืออนิจจัง
แต่เรามาเรียนว่า รูปัง อนิจจัง มันรู้เพราะการเรียน มันเรียนที่ว่า
สภาวะรูปมันเป็นอย่างนั้นจริงๆนะมันไม่ขัด เรียนรู้ว่า**รูปัง**
อนิจจัง เวทนาอนิจจา สัญญาอนิจจา สังขาราอนิจจา
วิญญาณังอนิจจัง เรียกว่าสูตรมันนะ มันเป็นไปอย่างนั้นเรื่อง
เนี่ย แต่เราเอาสูตรมาเรียน เรียนไปเรียนได้แต่สูตรมา ได้สวดให้
เพราะไปเลยนะ ดูไปแล้วก็คล่องกับการสวด เออเพราะ สวด
ถูกๆมีจังหวะกันดี ลืมไปซะ บางทีพูดถึงดับ ไต ใส้ พุง ใส้ย่อย
ใส้ใหญ่อะไร บางทีก็นึกอยากด้วย นึกไปถึงดับไก่อ่ ไตไก่อ่ ดับหมู
ไตหมู ไปโน่น มันไปกันซะอย่างนั้นซะ มันนานเข้าจริงๆนะ แต่

ว่าความจริงของมันมีหมดแล้วอยู่ในนั้นนะ ไม่ต้องไปขยาย
ขนาดนั้น ที่อยู่ของมัน สัญฐานมัน มันมีหมดแล้ว

ฉะนั้นในทางธรรมะท่านจึงว่าภาวนา การมานั่งภาวนา เห็น
ตัวจริงมัยเนี่ย นั่งภาวนาดูซิ ภาวนาคือทำให้เกิดขึ้น ถ้าศัพท์ ทำ
ให้มันมีขึ้น อะไรมันไม่เกิดขึ้น ทำอันนั้นให้มันเกิดขึ้น อะไรไม่มี
ทำให้มันมีขึ้น อันเนี่ย การกระทำในหลักพุทธศาสนานี้ ก็มาทำ
กาย วาจา ให้บริสุทธิ์เสียก่อน ซึ่งจะเรียกว่าศีลเนี่ย พุดง่ายๆ ถ้า
กาย วาจา เรามันบริสุทธิ์นะ มันก็สงบเท่านั้นแหละ มันก็เป็น
สมาธิ แน่ะ นี่พุดมันง่ายๆนะ มันง่าย พุดมันง่ายๆ เมื่อสมาธิมัน
คือความสงบ ทำไมมันถึงสงบ ก็เราไม่ไปขโมยของเขานี้ เราก็
รู้สึกว่าเขาสบายนี้ เจ้าหน้าที่ที่ตามจับกันอยู่ เราก็สบาย เราไม่ได้
ขโมยเขานี้ คล้ายๆที่เราสงบ เรามีกาย มีวาจา ไม่พัวพันเพื่อน
จิตใจเราก็สงบ เมื่อใจเราสงบก็ไม่มีอะไรมีปัญหา จิตใจเราก็ยัง
ความสงบ อะไรเกิดขึ้นมาก็รู้ เสียงอะไรมาก็รู้ รูปอะไรมาก็รู้ มัน
ได้มีใจพิจารณาเรื่องราวของมันนี้ มันเป็นอาการอย่างนี้ มันรวมกัน
อยู่ ท่านจึงเรียกว่าศีล เรียกว่า สมาธิ ท่านจึงเรียกว่าปัญญา

ที่นี้มาถึงมาเรียน นี่ผมจะเล่าให้ฟังเรื่องผมไปเรียนมานะ จะ
ไปทำจิตให้เป็นสมาธินี้ต้องมีคุณนะ ต้องมีครู สมัยก่อนมีคุณนะ มี
เทียน มีดอกไม้ มีอะไรต่างๆ ไปขึ้นครูว่างั้นนะ แล้วก็ไปท่องเอา
ไปเรียน และขอมัสการ ขออ้อนวอน ขอให้เป็นอย่างนั้น ขอให้
เป็นอย่างนี้ สมาธิไม่มีก็ขอให้มี ศิลไม่บริสุทธิ์ก็ขอให้ศิลปะบริสุทธิ์
ต้องเชิญสมาธิเข้ามาตั้งอยู่ในใจของเรา นี่ผมก็เรียนมา
เหมือนกัน เรียนแล้วก็สวด สวดหมดนะ เชิญขุททกาปิติ ขณิกา
ปิติ ฌรณาปิติ ปิติสมาธิเชิญมาซะก่อน นั่ง ไม่เห็นมันเข้ามาซักที
มันเดือดร้อน ก็มาคิด เอ๊ะ...อันนี้มันไม่ใช่เรื่องละมั้ง ถ้าไปเชิญ
ศิลปะเข้ามาได้อย่างนั้น ถ้าไปเชิญสมาธิเข้ามาได้อย่างนั้น มันก็
ง่ายนี่ อันนี้มันไม่ใช่เรื่อง มันเรื่องเรากับธรรมก็ให้มันเป็นจริงๆ
อย่างนี้ ความคิดโง่ที่มันเกิดขึ้นมา ก็เอาอันนั้นทิ้งไป เอานี้ทิ้งไป
สารพัดอย่างนี้

ฉะนั้นการปฏิบัตินี้มันจึง บางคนก็เห็นได้ง่ายๆ บางคนก็เห็น
ได้ยาก แต่อย่างไรก็ช่างมันเถอะ มันจะยากหรือมันจะง่ายก็ตาม
พระพุทธเจ้าท่านสอนว่าอย่าประมาทนะ อย่าประมาท อย่า

ประมาณทั้งนั้นนะ ทำไม่ถึงไม่ให้ประมาณ เพราะมันไม่แน่นอน ก็
เพราะว่ามันแน่ มันไม่แน่อยู่ที่ตรงนั้น มันไม่แน่ ท่านว่าอย่า
ประมาณ ถ้าเราประมาณเราก็ไปยึด ยึดมันไฉนมันแน่นอนเลยนะ
ไฉนไปแน่นอนไปยึดมันเอาของที่ไม่ควรยึดว่ามันแน่นอน ก็
เรียกว่าเราไปเอาจริงเอาจังกับสิ่งที่มันไม่จริงไม่จัง ไฉนมัน
อาจจะกัดเราอีกหนึ่งก็ได้ นะ มันเป็นชะเช่นนี้ ฉะนั้นทุกอย่าง
หละจะดีชั่วประการใดก็ตามมันเถอะ เราจะเออ อันนี้พอใจ อัน
นี้ไม่พอใจ ช่างมันเถอะ

เราจะต้องสอนให้มันไปโดยที่ถูกต้อง คือสัมมาทิฐิ อย่า
ประมาณเลย อย่าจะไปส่งเสริมอะไรมันมาก จนให้มันหลงผิดไป
ถ้ามันน้อยใจเป็นทุกข์ ก็ให้รู้จักว่ามันเป็นทุกข์ อย่าให้มันเป็น
ทุกข์เกินความจริงไป ถึงแม้ว่าอันนี้มันชอบใจ ก็ให้มันชอบใจ
อย่าให้มันชอบใจเกินความชอบใจไป อย่าให้มันมากไป หรือพูด
ตามภาษาเรานี่ อย่าให้มันเมา เมื่อเป็นทุกข์ อย่าให้มันเมาใน
ทุกข์ เมื่อมันไปเป็นสุข ก็สุขอย่าให้เมา คือเรียกว่าไม่ให้เมา
ไม่ให้เมานั้นก็เรียกว่า ไม่ให้เกินไป ให้มันพอดีๆนั่นเอง ถึงมันจะ

อยู่กับเราก็ได้ ถึงมันจะวิบัติจากเราไปก็ได้ ถ้าเราไปเมากับมัน
ซะแล้ว มันจะหนีจากเรา เราก็เป็นทุกข์ หรือทุกข์อยู่กับเรา มัน
ไม่หนีจากเรา เราก็เป็นทุกข์ สิ่งที่สุขมันหนีจากเราไปเราก็เป็น
ทุกข์ สิ่งที่ทุกข์ที่มันอยู่ในเรา ไม่หนีจากเราไป เราก็เป็นทุกข์ มัน
เป็นเสียอย่างนี้

ถ้าเราไปยึดมันเข้า ไปมันมันเข้าอันนั้น มันก็เกินความจริง
ไม่ใช่ธรรมะ ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติธรรม มันเกินไป มันไม่ถูกทาง มันไม่
ถูกทางมันก็เป็นมิจฉาทิฐิ มันก็ทุกข์มันก็เกิดขึ้นมา ใจความเห็น
เช่นนั้นคือเหตุให้ทุกข์เกิด การปฏิบัติ การอธิบายให้จิตอย่างเนี้ย
เรียกว่า การรู้จักความดับทุกข์ แล้วก็ปฏิบัติไปตามที่เรารู้สึก
อย่างนั้นเรียกว่า ปฏิบัติไปเพื่อให้ถึงความดับทุกข์ ถ้าเราเห็น
เช่นนี้เราก็เห็นทุกข์ เห็นทุกข์เราก็เห็นตัวที่มันเกิดมาจากทุกข์นี่
คือเกิดมาที่ตรงไหน แล้วถ้าเกิดแล้วจะรู้จะปฏิบัติอย่างไร อย่าง
นี้เป็นต้น มันเกิดตรงนี้ รู้จักทุกข์ รู้จักเหตุเกิดของทุกข์ รู้จักความ
ดับทุกข์ รู้จักข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ นี้เรียกว่าความรู้ใน
พุทธศาสนา ไม่ใช่รู้อย่างอื่น

ถ้าเราไม่รู้จักทุกข์ เราก็ไปหมายมั่นในทุกข์นั้นอยู่ แต่ไม่รู้จัก
ประมาณ เช่นว่าเราชอบอันนี้ เราก็ชอบจนเกินไปซะ ใครห้ามก็
ไม่ฟังหละ ฉันชอบอย่างเนี่ย อย่างนี้เป็นต้น ถึงแม้อาหารการขบ
ฉันก็เหมือนกัน เออ ท่านอย่าไปฉันมากเลยนะ อันนี้ไม่ค่อยดีนะ
ดีครับ ไม่เป็นไรครับ รับรอง นี่เรียกว่าเราชอบมันนะ ตอนบ่ายุ
มาท้องมันอืดแล้วมันจะงงหละสิ เออ นะ ตกใจ มันเป็นซะอย่าง
นี้ ฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านให้รู้จักว่าอันนี้มันทุกข์เกิด อันนี้มัน
เป็นทุกข์ อันนี้เป็นเหตุให้ทุกข์เกิด อันนี้ความดับทุกข์ อันนี้เป็น
ข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์ อย่างที่เรารู้ อย่างที่เราเห็น อย่างที่
เราพิจารณามา นี้ การปฏิบัติทั้งหมดนี้ก็รวมว่าให้รู้จักทุกข์ รู้จัก
เหตุเกิดของทุกข์ รู้จักความดับทุกข์ รู้จักข้อปฏิบัติของความดับ
ทุกข์ มันก็มีเท่าเนี่ย

ในธรรมะย่อๆท่านว่า อะไرتุขย์มันก็เกิดขึ้นแล้วทุกข์ก็ดับไป
นอกเหนือไม่มีอีกแล้ว มีแต่ทุกข์นะมันเกิด แล้วทุกข์มันก็ดับไป
ทุกข์มันก็เกิดแล้ว มีเท่าเนี่ย เราจึงทุกข์ เราจึงวุ่นวายใน
วิภวสงสารนี้ ทำไมถึงวุ่นวายนี้ เพราะเราไม่รู้จักอันนี้ตามเป็นจริง

ของมัน ไม่รู้จักทุกข์ ก็ไปจับเอาทุกข์มาเลี้ยงนึกว่ามันจะสุข
ต่อมาก็กัดเอาเข้าอีกหละ มันเป็นทุกข์ คล้ายๆกับงูเห่ากับ
ชาวน่านะ มันนอนตัวแข็งอยู่ ก็ส่งสารมันนะ ก็นึกว่าเรามีเมตตา
พอสมควร จะช่วยสัตว์ตัวนี้ให้มันมีความสบายอย่างเนี้ย คือไม่
รู้จักมันเท่านั้นเอง ไม่รู้จักว่าไอนั้นตัวงูนะ มันจะกัดคน ไม่รู้จัก ก็
เลยไปอุ้มเอางูขึ้นมา เมื่อมันมาถึงความอบอุ่น ตัวอุ่นๆขึ้นก็กัด
ตัวของเราเสียอย่างนี้เป็นต้น นี่ก็เพราะความหวังดีนั้นแหละ แต่
เราไม่รู้จักทุกข์ ไม่รู้จักเหตุให้เกิดทุกข์ ไม่รู้ความดับทุกข์ ไม่รู้ข้อ
ปฏิบัติถึงความดับทุกข์

ทุกข์ทั้งหลายเหล่านี้มันเป็นเหตุ แล้วก็มาเพราะเหตุ แล้วก็
ดับไปเพราะมีเหตุ ธรรมทั้งหลายทั้งปวงนะ มันเกิดเพราะเหตุ
ทางถูกมันก็เกิดจากเหตุ ทางสุขมันก็เกิดจากเหตุ ทางทุกข์มันก็
เกิดจากเหตุ เรามารู้สิ่งทั้ง ๔ ประการนี้ รู้จักทุกข์ รู้จักเหตุของ
ทุกข์ รู้จักความดับทุกข์ รู้จักที่ว่าข้อถึงความดับทุกข์นี้ เท่าเนี้ย
ธรรมะอย่างอื่นนั้นก็เรียกว่ามันไม่ต้องซะแล้ว ก็เพราะมันรวมอยู่
ที่นี้ จะพูดถึงเครื่องรับ มันก็เป็นตา เป็นหู เป็นจมูก เป็นลิ้น เป็น

กาย เป็นจิต ถ้าจิตมันรู้ว่าทุกข์ตัวนี้ รับมาดูแล้วมันก็ปล่อยวาง
มันวิ่งถึงกันหมดเลย อันนี้ มันวิ่งถึงกันเลย

ถ้ามันเราผู้ประพฤติปฏิบัติเนี่ย มาดูในอันเนี่ยให้มันชัดเจน
สำคัญ แล้วก็ตัดผลเจ้าของได้ พูดถึงการหลักการ หรือวิชาการที่
จะแยกแยะที่จะให้คนสิ่งทั้งหลายเหล่านี้มันมากต่อมาก
เหลือเกิน เรื่องจิตเนี่ยก็ให้ท่านทั้งหลายคงจะทำนะ คงจะดู
พระไตรปิฎก คงจะดูพระอภิธรรมมังงะ ให้อ่านเรื่องจิตนี้ ให้อ่าน
บางคนก็คิดว่าจะให้รู้ทุกอย่างขนาดนั้น ก็เรียนกันไปจนนั้น
แหละ ติดอยู่ตรงนั้นแหละ ไม่ไป ไม่ถูกไม่ไป ไม่ถูกไม่เอา ชัด
อะไรไม่ได้ อันนั้นไม่รู้จักสูตรของมัน สูตรนี้บอกอย่างนั้นๆ นิ่ง
เฉยๆ

ยกตัวอย่างง่ายๆว่า วิชาเลขเรา มันมีบวก มีลบ มีคูณ มีหาร
ทุกประการเราก็ไปเรียนกัน เมื่อทำแล้วก็ได้จำนวนพอดี ที่นี้มีอีก
คนหนึ่งนะ ที่ไม่ต้องไปเรียนอย่างนั้น ปัญญา มันเร็วนะ ไม่ต้อง
ทำวิธีบวก วิธีลบ วิธีคูณ วิธีหาร ทำวิธีนี้ก็คิดให้มันรู้ อันนั้นเท่า
อันนั้น อันนี้ก็พลุกเดียว ได้จำนวนขึ้นมา เท่ากันกับคนมีวิชาทำ

เลขดีๆ อย่างนี้ พุดด้วยผลมันพลูบขึ้นมาแล้ว เช่นน้ำมันก็มีราคา
เท่าๆกัน ได้ศึกษาเหมือนกัน สัมฤทธิ์ประโยชน์ด้วยกัน แต่ว่ามัน
ไม่มีหลักการและวิชาการ ก็เรียกว่ามันไม่มียี่ห้อ ง่ายๆ มันไม่มี
ยี่ห้อ เพราะมันขาดการเรียนบทบาทการสูตร แต่ว่าพุดจตุรวม
แล้วมันก็มีราคาเท่ากัน มันมีวิชาที่ถูกต้องเหมือนกัน ดี
เหมือนกัน จบก็อันเดียวกัน

ดังนั้นอย่างที่ท่านยกตัวอย่างเช่น พระปัจเจกโพธิเป็นต้น รู้
แต่ว่าสอนใครไม่ได้ แต่สอนเจ้าของได้ แต่พุดกับคนอื่นไม่ได้
อ้าวทำไมมันถึงเป็นงั้นนะ ไม่รู้อะ มันเป็นอย่างนั้น อยู่ที่ไหนท่าน
ก็สบาย แจ่มใส แต่สอนคนอื่นไม่ได้ ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นนะ ไม่
รู้จะว่ายังไง คล้ายๆกับคนไข้ คนไข้มันฝันไป นอนก็ฝัน ฝันไป
เห็นทุ่งนาบ้าง เห็นไร่บ้าง เห็นภูเขาบ้าง สัตว์ต่างๆบ้าง ฝัน
เรื่อยๆเปื่อยไปเรื่อยๆ แต่เมื่อตื่นขึ้นมาแล้วพุดความฝันให้คนอื่น
ฟังไม่ได้ นะ เรียกว่าคนไข้ ใ้คนหนึ่งฝันไปเห็นงู ก็พุดงูฟังให้ได้
ไปเห็นวัว ก็พุดเรื่องวัวให้คนอื่นฟังได้ พระปัจเจกโพธิ่นี้เหมือน
คนไข้นอนฝัน รู้ทุกอย่าง ถึงท่านไม่โลก ถึงท่านไม่โกรธ ถึงท่าน

ไม่ลง ผลที่สุดแล้ว ท่านรู้อย่างนั้นก็พ้นจากวิภูสงสาร ภาละมัน
น้อย คนที่ฝันไปเห็นวัว เห็นควาย เห็นสัตว์ต่างๆ เอาเรื่องสิ่ง
ทั้งหลายเหล่านี้ให้เพื่อนฟัง ก็รู้เรื่องเหมือนกัน มันก็เท่ากัน มันก็
ไม่แปลกอะไรกัน มีจุดอันเดียวกัน รวมอันเดียวกันฉันนั้น อันนี้
เป็นต้น

ฉะนั้นการทุกสิ่งทุกอย่างนั้นนะ อะไรๆมันมีในตัวของมันอยู่
นั่นแหละ พระพุทธเจ้าท่านอยากจะให้ค้นหาความจริง คือมันมี
จริงอยู่ตรงนั้นนะ คล้ายๆว่า ไข่ของสกปรกมันอยู่ตรงเนี่ย มัน
สกปรกเป็นต้น เราก็เห็นว่า ที่นี้สกปรก ก็หนีไป ตัวนี้สกปรกก็หนี
ไป แล้วแต่มีปัญหาว่าที่นี้มันสกปรก เราจะทำให้มันสะอาด จะ
ทำยังไง ปัญหามันมีอย่างเนี่ย ก็ต้องเอาน้ำมาล้างตรงนั้นนะ มา
เช็ดตรงนั้นนะ ตรงที่สกปรกนั้นนะออกไป มันก็เห็นความสะอาด
อยู่ตรงนั้นนะ ไม่สะอาดที่อื่น มันเห็นที่ตรงนั้น ถ้าเราไม่พิจารณา
เห็นว่าสกปรก ก็อย่างเนี่ย ไม่เช็ดมัน ไม่ล้างมัน มันก็สกปรกอยู่
นั่นแหละ ก็ไม่เห็นความสะอาด ไข่ความเป็นจริง ความสะอาด
กับความสกปรกมันปนกันอยู่

ปุถุชน อริยชน มันปนกันอยู่ ความรู้ ความไม่รู้มันปนกันอยู่
เมื่อมันปนกันมันแยกกันไม่ได้ มันก็ยังไม่ชัดเจน ไม่แจ่มชัด
เรียกว่าไอ้ความรู้ทางโลกก็อย่างพระพุทธเจ้าตามประวัติของ
ท่าน ไม่ใช่ย่อยเหมือนกันนะ ไม่ใช่ย่อยเหมือนกัน เก่งมากที่สุด
เหมือนกัน แต่ว่ามันยังไม่จบทางด้านจิตใจ ว่าของนี้เกิดขึ้น
มาแล้ว ชอบใจมัน มันเสียไป ทำไมมันถึงเสียใจ สิ่งที่ไม่ชอบ
เราทิ้งไป ทำไมมันเสียใจอะไรเงี้ย มันเป็นธรรมดา มันเป็น
ธรรมดาเหลือเกิน ธรรมะให้เห็นทุกสิ่งทุกส่วนมารวมเป็นจุดอัน
เดียวกันอย่างพวกเราทั้งหลายอยู่ด้วยกันเนี่ย จะอยู่คนละทิศละ
ทาง อยู่คนละจังหวัดก็ตามที่เถอะ มาเข้าข้อวัตรปฏิบัติให้มี
ความเห็นถูกต้องเสมอกันซะแล้ว ไม่กลับ

อย่างไสตะ(ไสดาบัน) ผู้ที่น้อมไป ทุกคนนี้ถ้าน้อมไปเอง ถ้า
ความเห็นมันน้อมไปในที่นั่นทุกคนนะ ไอ้ความเกะกะระรานนี้
มันน้อย ปัญหาที่ยุ่งๆนี้มันน้อยเหลือเกินนะ แต่มันรวมถึงจุด
เดียวกันนะ ใครๆทุกคนรวมอย่างเนี่ย ถ้ามีความหยุดลงไปตรง
นั้นจริง ถึงใครจะมาพูดที่เราไม่ชอบใจอะ เราก็ไม่ไว้ใจของเรานะ

เราก็ถือตัวโน้นเป็นเกณฑ์ ไม่ได้ถือเอาใจของเรา ทุกคนถ้ารู้สึก
รู้จักความผิดชอบอยู่อย่างเนี้ย พวกเราทั้งหลายจะไม่โกหกปก
ลมอ่ะ จะไม่อิจฉากัน จะไม่พยาบาทกัน จะไม่มีการถกเถียงกัน
จะไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน เพราะน้อมไปแล้ว มันน้อมไป
แล้ว จิตมันน้อมไปสู่ภวังค์นั้นนะ น้อม ท่านจึงเรียกว่าบุคคลผู้ที่
น้อมไปนี่มาจากไหน มาจากบุคคลที่ไม่น้อมไป เป็นปุถุชน เป็น
ปุถุชนคนหนา จะไม่น้อมเหมือนกัน แต่ที่จะมาน้อมไปนี้ ก็คือคน
จำพวกไหน ก็คือคนจำพวกที่เป็นปุถุชน มันเป็นกัลยาณชน เป็น
อริยชนก็คือคนพวกนี้ ไม่ใช่พวกอื่น ไม่ใช่พวกอื่น พวกนี้เอง พวก
ปุถุชนนี้

อันนี้ที่เราปฏิบัตินี้ถ้าเราสามารถกันเข้าไปท่านเรียกว่า**สุ
ปฏิปันโน อสุปฏิปันโน ญายะปฏิปันโน สามิฉิปปฏิปันโน**
คุณสมบัติทั้งสี่ประการนี้มันรวมไปจุดอันเดียวกัน ใครก็ปฏิบัติดี
ใครก็ปฏิบัติตรง ใครปฏิบัติเพื่อพ้นจากวัฏสงสาร ใครปฏิบัติ
ถูกต้องทางกาย วาจา จิตของเราแล้ว มันก็รวมเข้าไปอัน
เดียวกัน จึงเป็นคุณสมบัติอันนี้

ที่มา: <https://youtu.be/BqiRbBEzPP8>